

СПРАВКА

За състоянието на пътнотранспортния травматизъм
през първите девет месеца на 2016 година

I. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА:

За периода от 01.01.2016 г. до 30.09.2016 г. в страната са регистрирани **5639** тежки пътнотранспортни произшествия (ТПТП), при които са загинали **525** и са ранени **7132** (от които 5197 леко и 1935 тежко ранени граждани). Изнесените данни са оперативни и са на база генериран на 04.10.2016 г. бюлетин от Автоматизираната информационна система „Отчет и анализ на пътнотранспортни произшествия“ – МВР (АИС-ТПП). Към статистиката от генерирания бюлетин ръчно добавено е 1 ТПТП с 1 ранен поради техническа невъзможност за отразяването му в АИС-ТПП. За сравнение през същия период на 2015 г. ТПТП са били **5468** – със 171 по-малко, загиналите – **541** – с 16 повече, а ранените – **6798** – с 334 по-малко.

Първите 9 месеца на	ТПТП	Загинали	Ранени
2016 г.	5639	525	7132
2015 г.	5468	541	6798
Разлика към 2016 г. за отчетния период	+171	-16	+334

През месец септември 2016 г. са настъпили **710** ТПТП с **68** загинали и **882** ранени. За сравнение през месец септември 2015 г. ТПТП са били **675** – с 35 по-малко, загиналите – **76** – с 8 повече, а ранените – **828** – с 54 по-малко.

Месец септември	ТПТП	Загинали	Ранени
2016	710	68	882
2015	675	76	828
Разлика към 2016 г.	+35	-8	+54

От загиналите през първите 9 месеца на 2016 г. при ТПТП 525 участници в движението по пътищата 300 (57,14%) са водачи, 142 (27,05%) – пътници, 81 (15,43%) – пешеходци, 2 (0,38%) – работници на пътя.

Настъпилите ПТП в страната са разпределени по ОДМВР, както следва:

Области	Тежест на ПТП по отношение на загиналите (1 загинал на бр. ПТП)	От 01.01.2016 до 30.09.2016			От 01.01.2015 до 30.09.2015			Разлика					
		ПТП	Загинали	Ранени	ПТП	Загинали	Ранени	ПТП		Загинали		Ранени	
								бр.	%	бр.	%	бр.	%
БЛАГОЕВГРАД	8,44	270	32	311	225	29	287	45	19,6	3	10,3	24	8
БУРГАС	8	232	29	299	262	29	309	-30	-11,5	0	0	-10	-3,2
ВАРНА	18,19	582	32	735	588	44	738	-6	-1	-12	-27,3	-3	-0,4
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	8,05	161	20	224	175	16	218	-14	-8	4	25	6	2,8
ВИДИН	4,83	58	12	61	63	3	69	-5	-7,9	9	300	-8	-11,6
ВРАЦА	8,07	121	15	152	144	13	180	-23	-16	2	15,4	-28	-15,6
ГАБРОВО	7,37	59	8	63	50	10	49	9	18	-2	-20	14	28,6
ДОБРИЧ	6,16	117	19	144	112	13	128	5	4,5	6	46,2	16	12,5
КЪРДЖАЛИ	15,5	124	8	164	114	3	146	10	8,8	5	166,7	18	12,3
КЮСТЕНДИЛ	10,71	75	7	90	91	11	110	-16	-17,6	-4	-36,4	-20	-18,2
ЛОВЕЧ	9,27	204	22	288	135	20	181	69	51,1	2	10	107	59,1
МОНТАНА	6,93	97	14	138	55	13	53	42	76,4	1	7,7	85	160,4
ПАЗАРДЖИК	11,87	190	16	234	171	19	199	19	11,1	-3	-15,8	35	17,6
ПЕРНИК	5,17	62	12	77	58	3	70	4	6,9	9	300	7	10
ПЛЕВЕН	11,4	171	15	239	173	25	249	-2	-1,2	-10	-40	-10	-4
ПЛОВДИВ	14,64	805	55	996	812	67	1071	-7	-0,9	-12	-17,9	-75	-7
РАЗГРАД	5,35	107	20	122	98	10	124	9	9,2	10	100	-2	-1,6
РУСЕ	12,74	293	23	382	322	20	398	-29	-9	3	15	-16	-4
СИЛИСТРА	6,43	90	14	116	90	13	119	0	0	1	7,7	-3	-2,5
СЛИВЕН	9,38	122	13	181	102	18	128	20	19,6	-5	-27,8	53	41,4
СМОЛЯН	56	56	1	75	73	7	98	-17	-23,3	-6	-85,7	-23	-23,5
ОДМВР – СОФИЯ	8	120	15	133	120	26	141	0	0	-11	-42,3	-8	-5,7
СДВР	24,2	847	35	1040	797	51	959	50	6,3	-16	-31,4	81	8,4
СТАРА ЗАГОРА	8,08	299	37	385	253	30	311	46	18,2	7	23,3	74	23,8
ТЪРГОВИЩЕ	7,83	47	6	72	30	9	28	17	56,7	-3	-33,3	44	157,1
ХАСКОВО	13,56	217	16	280	240	19	301	-23	-9,6	-3	-15,8	-21	-7
ШУМЕН	3,5	63	18	68	60	10	81	3	5	8	80	-13	-16
ЯМБОЛ	4,54	50	11	63	55	10	53	-5	-9,1	1	10	10	18,9
Общо:	10,74	5639	525	7132	5468	541	6798	171		-16		334	

С най-голяма тежест по отношение брой загинали/брой ПТП са произшествията, настъпили на територията на: ОДМВР – Шумен – един загинал в приблизително всяко четвърто ПТП (3,50); ОДМВР – Ямбол – един загинал във всяко пето ПТП (4,54) и ОДМВР – Видин – един загинал във всяко пето ПТП (4,83).

С най-малка тежест по отношение брой загинали/брой ПТП са произшествията, настъпили на територията на: ОДМВР – Смолян – един загинал във всяко петдесет и шесто ПТП (56,00); СДВР – един загинал във всяко двадесет и четвърто ПТП (24,20); ОДМВР – Варна – един загинал във всяко осемнадесето ПТП (18,19).

Най-голям е броят на ПТП, настъпили на територията на СДВР (847), ОДМВР – Пловдив (805) и ОДМВР – Варна (582), а най-малко – на територията на ОДМВР – Търговище (47), ОДМВР – Ямбол (50) и ОДМВР – Смолян (56).

Най-много участници в движението по пътищата са загинали на територията на ОДМВР – Пловдив (55), Стара Загора (37) и СДВР (35), а най-малък е техният брой на

територията на ОДМВР – Смолян (1), Търговище (6) и Кюстендил (7).

Най-голям е броят на ранените участници в движението по пътищата на територията на СДВР (1040) и ОДМВР – Пловдив (996), а най-малък – на територията на ОДМВР – Видин (61) и Ямбол (63).

II. ОСНОВНИ ПРИЧИНИ:

В разпределението на произшествията по основни причини през първите 9 месеца на 2016 г. **най-висок дял** продължават да имат тези, настъпили поради нарушения на водачите – 5467 (96,90% от общия брой) ПТП. При тези пътни инциденти са загинали 501 (95,40%) и са ранени 6939 (97,30%) **човека**.

Основната причина, водеща до настъпване на ПТП поради нарушения на водачите, е несъобразената и превишена скорост, като по тази причина са настъпили **1957 (35,80%) от ТПТП по вина на водачите с 259 (51,70%) загинали и 2583 (37,22%) ранени**.

Следваща основна причина за настъпване на ТПТП по вина на водачите е **отнемането на предимство (в т.ч. и отнемане предимство на пешеходец) – 1863 ПТП (34,08% от ПТП по вина на водачите)**, при които загиналите са 84 (16,77% от ПТП по вина на водачите), а ранените – 2242 (32,31% от ПТП по вина на водачите). **Броят на ТПТП от този вид и на ранените при тях е близък до броя на ПТП и ранените по причина несъобразена и превишена скорост**.

III. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ВОДАЧИТЕ:

1. През първите 9 месеца на 2016 г. от водачи, които нямат валидно СУМПС, са допуснати 243 ТПТП (за 2015 г. – 232, с 11 по-малко), при които са загинали 30 човека (за 2015 г. – 42, с 12 повече) и са били ранени 319 (за 2015 г. – 299, с 20 по-малко).

През месец септември 2016 г. от водачи, които нямат валидно СУМПС, са допуснати **28 ПТП (през септември 2015 г. – 40, с 12 повече)**, при които са загинали **4 (през септември 2015 г. – 8, с 4 повече)** и са били ранени **40 (през септември 2015 г. – 51, с 11 повече)**.

2. През първите 9 месеца на 2016 г. с участие на водачи със стаж до 2 години са настъпили 343 ТПТП, при които са загинали 20 и са ранени 459 участници в движението по пътищата. За същия период на 2015 г. произшествията са 363 (с 20 повече) с 38 загинали (с 18 повече) и 494 ранени (с 35 повече). **За отчетния период на 2016 г. се наблюдава чувствително намаляване на пътнотранспортния травматизъм с участието на водачи със стаж до 2 години в сравнение със същия период на миналата година**.

През месец септември 2016 г. са настъпили **49 ПТП с участие на водачи със стаж до 2 години, при които са загинали 2 и са ранени 71 човека**.

3. През първите 9 месеца на 2016 г. при ТПТП са загинали 108 и са ранени 2151 участници в движението по пътищата в младежка възраст (15 – 29 г.) (за първите 9 месеца на 2015 г. в ПТП от този вид са загинали 151 човека в младежка възраст (с 43 повече) и са били ранени 2131 ранени (с 20 по-малко). Наблюдава се чувствително намаляване на загиналите от тази възрастова група в сравнение със същия период на 2015 г., но броят на ранените е по-голям.

През месец септември 2016 г. при ТПТП са загинали 12 и са ранени 258 участници в движението по пътищата на възраст от 15 до 29 години.

IV. ХАРАКТЕРИСТИКА НА НАРУШИТЕЛИТЕ-ПЕШЕХОДЦИ:

Поради **нарушения** на правилата за движение по пътищата **от пешеходци** са настъпили 54 ТПП (1,00% от общия брой) с 4 загинали (0,80%) и 52 ранени (0,70%). Най-честата причина за възникване на ТПП поради нарушение на пешеходци е внезапното им навлизане на платното за движение – 31 ТПП с 2 загинали и 30 ранени.

Нарушения на пешеходци	От 01.01.2016 г. до 30.09.2016 г.						От 01.01.2015 г. до 30.09.2015 г.					
	ТПП		Загинали		Ранени		ТПП		Загинали		Ранени	
	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
на платното за движение – внезапно навлизане	31	57,4	2	50	30	57,7	39	48,8	4	50	35	47,9
при наличие на светофар	6	11,1	0	0	6	11,5	10	12,5	0	0	10	13,7
на платното за движение – при движение	2	3,7	1	25	1	1,9	9	11,3	2	25	7	9,6
на платното за движение – при игра	0	0	0	0	0	0	1	1,3	0	0	1	1,4
на платното за движение – при преминаване	9	16,7	0	0	10	19,2	14	17,5	2	25	13	17,8
на платното за движение – пресичане при ограничена видимост	3	5,6	1	25	2	3,8	1	1,3	0	0	1	1,4
на платното за движение – пресичане при наличие на пешеходна пътека	1	1,9	0	0	1	1,9	3	3,8	0	0	3	4,1
друго нарушение	2	3,7	0	0	2	3,8	3	3,8	0	0	3	4,1
Общо:	54		4		52		80		8		73	

V. УЯЗВИМИ УЧАСТНИЦИ В ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА – ДЕЦА И ВЪЗРАСТНИ ХОРА-ПЕШЕХОДЦИ:

1. Пострадали деца при ТПП:

В резултат на ТПП през първите 9 месеца на 2016 г. са загинали 29 (за същия период на 2015 г. броят е бил 24, с 5 повече) и са били ранени 922 деца (за същия период на 2015 г. броят е бил 844, със 78 по-малко). **Към 30 септември 2016 г. броят на загиналите деца при ТПП е равен на техния брой за календарната 2015 г.**

По вид на участник в ТПП травматизмът сред подрастващите е разпределен, както следва:

- пътници – **21 загинали** и **493 ранени** (за 2015 г. – **10 загинали** и **359 ранени**);
- водачи – **5 загинали** и **158 са ранени** (за 2015 г. – **3 загинали** и **165 ранени**);
- пешеходци – **3 загинали** и **271 ранени** (за 2015 г. – **11 загинали** и **320 ранени**).

ПТП с деца през първите 9 месеца на 2016 г.								
Възрастови групи	Водачи		Пътници		Пешеходци		Общо	Общо
	Загинали (бр.)	Ранени (бр.)	Загинали (бр.)	Ранени (бр.)	Загинали (бр.)	Ранени (бр.)	Загинали (бр.)	Ранени (бр.)
под 6 години	0	4	4	100	0	58	4	162
от 6 до 9 г.	0	29	3	91	1	77	4	197
от 10 до 14 г.	1	54	3	125	2	93	6	272
от 15 до 17 г.	4	71	11	177	0	43	15	291
Общо деца	5	158	21	493	3	271	29	922

ЗАБЕЛЕЖКА: Следва да се има предвид, че за лица, които навършват 18 години в годината на настъпване на ПТП, в бюлетина на АИС-ПТП се генерират данни, че лицата са пълнолетни към датата на произшествието, поради което данните за загинали деца се обработват допълнително.

Важно е да се отбележи, че 12 от загиналите 21 деца-пътници (~57,14% от загиналите деца-пътници) са загинали при ПТП, като водачите са самокатастрофирали, блъскайки се в дърво (8 бр.) (в единия от случаите – при несъобразена с атмосферните и пътните условия скорост – обилен дъжд, излизане от пътя при лява крива), в мантинела (1 бр.) и преминавайки през спирка на градския транспорт – в стълба на рекламен билборд (1 бр.), и преобръщане извън пътя (2 бр.).

Шест от 21 деца-пътници са загинали при ПТП, като водачите на автомобилите, в които децата са пътували, са навлезли в насрещното движение и са допуснали ПТП с други насрещно движещи се моторни превозни средства – челни удари (в единия от тези случаи – при несъобразена с атмосферните и пътните условия скорост от водача – дясна крива и проливен дъжд, навлизане в лентата за насрещно движение и челен удар с насрещно движещ се автобус. В друг от случаите е загинало 4-членно семейство, граждани без постоянен адрес в Република България – 2 деца и двамата родители, като водач е бил бащата, предприел маневрата изпреварване с последващ челен удар в товарен автомобил с прикачено ремарке. В друг от случаите при челния удар с автобус загиват водачът и двама от пътниците. Загиналият водач е неспособен и е брат на единия от загиналите пътници. В автомобила е пътувал и техният баща).

При един от случаите с 21 загинали деца-пътници се касае за инцидент, настъпил в тъмната част на денонощието, около 22:55 ч., на първокласен път, като внезапно на пътното платно излиза домашно животно – кон, и макар че участъкът е прав и асфалтова настилка е суха, водачът не успява да предотврати катастрофата и детето-пътник на предна дясна седалка загубва живота си.

При един от случаите с 21 загинали деца-пътници произшествието възниква на второкласен път, в тъмната част на денонощието (21:40 ч.), между мотоциклет и пътено превозно средство с животинска тяга. Водачът на мотоциклета е със стаж за съответната категория 3 месеца, до момента за извършени от него нарушения са му били съставени 5 акта за установяване на административно нарушение (АУАН) и 2 фиша. Загиналото дете е на 8 г. и е било пътник в ППС с животинска тяга, в което другите двама пътници са съответно на 4 и 6 г. Няма данни за това в ППС с животинска тяга да е имало за придружител лице, навършило 16 г.

В друг от случаите с 21 загинали деца-пътници лек автомобил навлиза в насрещното

движение и предизвиква ПТП с мотоциклет, чийто пътник е дете, загинало на място. При този случай водач на мотоциклета е друго дете.

Регистриран е и случай на ПТП, при който едно от 21 загинали деца-пътници е в автомобил с водач на 18 г. със стаж за съответната категория МПС 1 месец.

Девет от 21 загинали деца-пътници (две – на възраст 1 г. и 11 м., едно – на 1 г. и 5 м., едно – на 7 г. и 7 м.; и едно – на 15 г.) са били в автомобилите заедно с родителите си и/или техни близки. В един от случаите водачът на МПС е 29-годишен близък на семейството със стаж 2 г. и 11 месеца, в друг – 43-годишен близък на семейството със стаж 17 г. и 9 месеца, а в трети случай – 35-годишен роднина с 14-годишен стаж. В един от случаите водач на автомобила, в който е загинало детето-пътник, е неговият дядо, който е със стаж 41 години. В друг от случаите бащата със стаж 6 месеца като водач на МПС причинява смъртта на детето си (1 г. и 11 м.). В два от случаите бащите (граждани без постоянен адрес в Република България) съответно на 36 г. и на 35 г. причиняват смъртта на децата си (2 деца – на 4 и на 13 г., в първия случай и 1 дете – на 7 г., във втория случай, като другото дете в семейството на 10 г. е с опасност за живота). Неправоспособният загинал водач на МПС в един от случаите причинява смъртта и на брат си, който е на 10 г.

Десет от 21 загинали деца-пътници (47,62% от загиналите деца-пътници) на възраст **от 15 до 17-годишна** възраст са били пътници в автомобили, управлявани от техни приятели на възраст от 16 до 35 г., четирима от които – неправоспособни, а останалите – със стаж между 1 месец и 3 години и половина. В един от 16 случая 14-годишна пътничка загива в автомобил, чийто водач е на 40 г. със стаж 20 г.

Важно е да бъдат отбелязани и следните случаи:

Единият случай касае настъпило ПТП, при което смъртта на 55-годишен пътник е причинена от малолетен водач (13-годишен), управлявал четириколесно превозно средство, собственост на починалия пътник. Водачът на ППС самокатастрофира при движение с несъобразена скорост на прав пътен участък, като се блъска в железобетонен стълб. Цитираният случай е пример за безотговорно поведение на възрастните хора, които носят лична отговорност и имат задължението да полагат грижи за възпитанието на подрастващите.

В другия случай се касае за ПТП извън пътната мрежа, при което загива неправоспособно 9-годишно дете, затиснато от управляваното от него УТВ. Превозното средство е служебно и е предоставено на детето от колега на бащата на загиналото дете.

От 01.06.2016 г. до 30.09.2016 г., са загинали 9 деца, а са били ранени 509.

2. Пострадали при ПТП възрастни хора-пешеходци:

Пешеходците над 64-годишна възраст продължават да са най-уязвимата възрастова група участници в движението по пътищата. През първите 9 месеца на 2016 г. са загинали 40 (49,38% от общия брой (81) загинали пешеходци), а ранените са 388 (30,72% от общия брой (1263) ранени пешеходци). Броят на загиналите пешеходци над 64 години при ПТПП съставлява 7,62% от общия брой на всички 525 загинали през отчетния период участници в движението по пътищата. Висок е и делът на загиналите и пострадалите водачи на възраст над 64 години – 42 загинали (14 % от всички загинали 300 водачи и 8 % от всички загинали участници в движението по пътищата) и 309 ранени (9,41% от всички 3283 ранени водачи и 4,33% от всички ранени участници в движението по пътищата).

VI. ПТП ПО ВИД – ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА:

Разпределението на ПТП по вид за първите 9 месеца на 2016 г. се свежда до три основни структурно определящи групи, към които се отнасят **475 (90,48%)** от загиналите.

Вид ПТП	ПТП	Загинали	Ранени
1. ПТП с единични МПС	1678 (29,76%)	204 (38,86%)	2194 (30,76%)
2. Сблъскване между МПС	2020 (35,82%)	194 (36,95%)	2970 (41,64%)
3. Блъскане на пешеходец	1238 (21,95%)	77 (14,67%)	1219 (17,09%)

ПТП с единични МПС:

През първите 9 месеца на 2016 г. са настъпили 1678 ПТП с единични МПС (29,76% от всички ТПТП през периода), които са с **най-много загинали** – **204 (38,86%** от всички загинали през периода), и с 2194 **ранени** граждани (30,76% от всички ранени през периода). **При всяко осмо ПТП от този вид е загивал човек.** През първите 9 месеца на 2015 г. са настъпили 1535 ТПТП с единични МПС (със 143 по-малко), загиналите са били 188 (с 16 по-малко), а ранените – 1932 (с 262 по-малко). В сравнение със същия период на миналата година през 2016 г. **се отчита увеличение на ПТП с единични МПС, както и на загиналите и ранените при тях.** Към този вид произшествия се отнасят случаите на преобръщане на и извън платното за движение, блъскане в дървета, стълбове, крайпътни препятствия и съоръжения и др.

Сблъскване между МПС:

При този вид ПТП през първите 9 месеца на 2016 г. са настъпили **най-много ТПТП** – 2020 (35,82% от всички ТПТП през периода), със **194 загинали** (36,95% от всички загинали през периода) и с **най-много ранени** – 2970 (41,64% от всички ранени през периода). **При всяко десето ПТП от този вид е загивал човек.** През първите 9 месеца на 2015 г. са настъпили 1844 ТПТП от вида „сблъскване между МПС“ (със 176 по-малко), загиналите са били 199 (с 5 повече), а ранените – 2777 (със 193 по-малко). В сравнение със същия период на миналата година през 2016 г. **се отчита увеличение на ПТП** от този вид, **както и на ранените** при тях, а при загиналите се наблюдава намаление с 5 човека (2,51%).

Към ПТП от вида „сблъскване между МПС“ се отнасят случаите, при които при неправилно изпреварване следва сблъскване с насрещно движещо се или с изпреварвано МПС при несъобразени дистанция и/или скорост. Произшествията са свързани и с отнемане на предимство при извършване на маневри.

Блъскане на пешеходец:

При пътните инциденти от този вид през първите 9 месеца на 2016 г. са настъпили **1238 ТПТП (21,95%** от всички ТПТП през периода) със **77 загинали** (14,67% от всички загинали през периода) и с **1219 ранени** пешеходци (17,09% от всички ранени през периода). **При всяко шестнадесето ПТП от този вид е загивал човек.** През първите 9 месеца на 2015 г. са настъпили **1431 ПТП (със 193 повече), загиналите пешеходци са били 111 (с 34 повече), а ранените – 1403 (със 184 повече).** В сравнение със същия период на миналата година през 2016 г. **се отчита намаляване на ПТП от този вид и на загиналите и на ранените при тях.**

Пътните инциденти от вида „блъскане на пешеходец“ настъпват в резултат на конфликт между пешеходното и автомобилното движение и при подценяване на ситуацията. Характеризират се с ниско ниво на транспортна култура и дисциплина както на пешеходците, така и на водачите.

През месец септември 2016 г. при ТПТП от вида „блъскане на пешеходец“ са загинали 13 човека, като се наблюдава двойно увеличаване на техния брой в сравнение със същия за предходния месец август, когато загиналите са били 6. Разпределението на загиналите при ПТП от този вид по месеци е, както следва: 7 – през януари, 11 – през февруари, 11 – през март, 4 – през април, 10 – през май, 7 – през юни, 8 – през юли, 6 – през август и 13 – през септември.

През месец септември 2016 г. в сравнение със същия месец на 2015 г. се отчита увеличаване броя на ТПТП и на ранените при тях граждани и намаляване броя на загиналите.

Период	ТПП	Загинали	Ранени
За месец септември	710	68	882
Разлика (+/-) отчетен/предходен месец август 2016 г.	-53	-3	-147
Разлика (+/-) за м. септември 2016/2015 г.	+35	-8	+54
От началото на годината (януари – септември 2016 г.)	5639	525	7132
Разлика (+/-) 2016/2015 г. (януари – септември)	+171	-16	+334

VII. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОСНОВНИТЕ ПРИЧИНИ, ДОВЕЛИ ДО НАСТЪПВАНЕ НА ПТП (НАРУШЕНИЕ НА ВОДАЧ):

В разпределението на произшествията по основни причини през първите 9 месеца на 2016 г. **най-висок дял** продължават да имат тези, настъпили поради **нарушения на водачите – 5467 (96,95% от общия брой ПТП).**

Основната причина, водеща до настъпване на ПТП поради нарушения на водачите, е несъобразената и превишена скорост (1957 ПТП с 259 загинали), следвана от отнемането на предимство на ППС, включващо и отнемането на друго предимство, отнемането на предимство на пешеходец и неправилните маневри.

Нарушения на водачите		Тежест на ПТП по отношение на загиналите (1 загинал на бр. ПТП)	ТПП	Загинали	Ранени
1	Скорост	7,55	1957	259	2583
2	Неправилни маневри	9,51	980	103	1337
2а	Навлизване в насрещното движение	3,93	236	60	381
3	Отнемане на предимство на ППС	20,84	1146	55	1529
4	Отнемане предимство на пешеходец	24,72	717	29	713
5	Алкохол и/или друго упойващо вещество	25,20	126	5	163

- Пътнотранспортните произшествия по причина „**несъобразена и превишена скорост**“ са с най-голям дял за ПТП по вина на водачите. Поради тази причина са настъпили **1957 ТПТП (35,80% от всички 5467 ТПТП, настъпили по вина на водача),** при които са загинали **259 (51,70% от всички 501 загинали при ТПТП по вина на водача)** и са ранени **2583 (37,22% от всички 6939 ранени при ТПТП по вина на водача граждани).**

Тежестта на ПТП е един загинал на всяко осмо ПТП. През същия период на миналата година ТПТП по причина „несъобразена и превишена скорост“ са били **1954 (-3)**, загиналите – **257 (-2)**, а ранените – **2477 (-106)**.

- По причина „неправилни маневри“ (чл. 25, ал. 1 от Закона за движението по пътищата (ЗДвП) и чл. 76 от Правилника за прилагане на ЗДвП) са настъпили **980 (17,92% от всички 5467, настъпили по вина на водача ТПТП) със 103 загинали (20,56%) и 1337 (19,27%) ранени**. Тежестта на ПТП от този вид като цяло е един загинал на приблизително всяко десето ПТП. През същия период на 2015 г. ПТП са били 917 (-63), загиналите – 123 (+20), а ранените – 1249 (-88).

Същевременно при маневри „навлизане в насрещното движение“ са настъпили **236 ТПТП (4,32% от всички 5467, настъпили по вина на водача ТПТП)**, броят на загиналите е **60 (11,98%)**, а на ранените – **381 (5,49%)**. Тежестта на ПТП е един загинал на приблизително всяко четвърто ПТП. През същия период на 2015 г. ПТП са били 194 (-42) с 53 (-7) загинали и 339 (-42) ранени. Наблюдава се **увеличаване** на пътнотранспортния травматизъм по причина предприемане на маневра „навлизане в насрещното движение“, като броят на загиналите по тази причина през 2016 е увеличен с **13,21%** спрямо този за 2015 г.

С най-голяма тежест са именно произшествията, настъпили по причина „навлизане в насрещното движение“ (236 ПТП със 60 загинали) – един загинал на приблизително всяко четвърто ПТП (3,93), следвани от тези поради превишена и несъобразена скорост, при които приблизително при всяко 8 ПТП (7,55) загива човек.

- По причина „отнемане на предимство на ППС“ са настъпили 1146 ТПТП (20,96% от всички ТПТП, настъпили по вина на водача) с 55 загинали (10,98% от всички загинали по вина на водача) и 1529 ранени (22,03% от ранените по вина на водача). Тежестта на ТПТП от този вид е един загинал на приблизително всяко двадесет и първо ПТП. През същия период на 2015 година този вид ТПТП са били 1015 (със 131 по-малко) с 57 загинали (с 2 повече) и 1371 ранени (със 158 по-малко).

- При „отнемане предимство на пешеходец“ са настъпили **717 ТПТП (13,11% от всички 5467, настъпили по вина на водача ТПТП) с 29 загинали (5,79%) и 713 ранени (10,27%)**. Тежестта на ПТП е един загинал на приблизително всяко двадесет и пето ПТП. През същия период на 2015 г. ТПТП от този вид са били 778 (+61), загиналите – 34 (+5), а ранените – 779 (+66).

Неправилни маневри – нарушение на 1-ви водач (само 1-во нарушение)	От 01.01.2016 до 30.09.2016			От 01.01.2015 до 30.09.2015		
	ПТП	Загинали	Ранени	ПТП	Загинали	Ранени
	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.
НЕПРАВИЛНО ЗАВИВАНЕ НАЛЯВО	43	2	56	71	7	99
НЕПРАВИЛНО ЗАВИВАНЕ НАДЯСНО	16	0	19	14	0	15
НЕПРАВИЛНО ЗАВИВАНЕ В ОБРАТНА ПОСОКА	45	3	64	40	4	46
НЕПРАВИЛНО СПИРАНЕ ЗА ПРЕСТОЙ	6	1	5	2	0	2
НЕПРАВИЛНО ИЗПРЕВАРВАНЕ ПРИ ЗАБРАНА С МАРКИРОВКА/ЗНАК	31	1	62	37	9	61
НЕПРАВИЛНО ИЗПРЕВАРВАНЕ ПРИ ЗАБРАНА С ПРАВИЛА	8	0	9	9	1	13
НЕПРАВИЛНО ИЗПРЕВАРВАНЕ ПРИ НАСРЕЩНО ДВИЖЕЩО СЕ ППС	33	6	96	30	9	78
НЕПРАВИЛНО ИЗПРЕВАРВАНЕ ПРИ ОГРАНИЧЕНА/НАМАЛЕНА ВИДИМОСТ	6	0	6	9	7	10
НЕПРАВИЛНО ИЗПРЕВАРВАНЕ ПРИ ДРУГИ ОГРАНИЧЕНИЯ	20	1	30	20	3	26
НАВЛИЗАНЕ В НАСРЕЩНОТО ДВИЖЕНИЕ	236	60	381	194	53	339
ВНЕЗАПНА ПРОМЯНА ПОСОКАТА НА ДВИЖЕНИЕ	67	15	74	58	7	66
НЕПРАВИЛНО ПРЕМИНАВАНЕ В СЪСЕДНАТА ПЪТНА ЛЕНТА	11	1	14	23	1	34
НЕПРАВИЛНО РАЗМИНАВАНЕ	20	0	29	10	1	12
НЕСПАЗВАНЕ ДИСТАНЦИЯ	269	5	316	223	9	280
НЕПРАВИЛНО ДВИЖЕНИЕ НАЗАД	178	8	176	177	12	168
Общо:	980	103	1337	917	123	1249

- По причина „Употреба на алкохол и/или друго упойващо вещество“ са настъпили 126 ТПТП (2,30% от всички 5467, настъпили по вина на водача ТПТП) с 5 загинали (1,00%) и 163 (2,35%) ранени. Тежестта на ПТП е един загинал на всяко двадесет и пет ПТП (25,20). През същия период на 2015 г. ПТП са били 155 – с 29 повече, със 7 загинали – с 2 повече, и 223 ранени – със 60 повече.

Следва да се отбележи, че броят на загиналите поради неправилни маневри е по-голям с повече от три пъти (103) в сравнение с този при отнемане предимство на пешеходци (29) при сравнително близък брой ПТП – 980 ПТП по причина „неправилни маневри“ спрямо 717 ПТП по причина „отнемане предимство на пешеходец“.

От друга страна, тежестта на ПТП поради неправилни маневри като цяло (един загинал на приблизително всяко десето ПТП – 9,51) следва непосредствено тази на ПТП поради несъобразена и превишена скорост (един загинал на всяко осмо ПТП). Това определя неправилните маневри като фактор за настъпване на ТПТП, равен по тежест на фактора „несъобразена и превишена скорост“, допускан най-често като нарушение по вина на водачите.

VIII. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПТП ПО МЯСТО:

В населените места през първите 9 месеца на 2016 г. са настъпили **3685 (65,35%** от всички ТПТП) **от произшествията със 176 (33,52%) загинали и 4347 (60,95%) ранени.**

В градовете са настъпили **3144 ТПТП (55,75%** от всички ТПТП) **със 133 (25,33%) загинали и 3651 (51,19%) ранени, а в селата са настъпили 540 (9,58%) ПТП с 43 (8,19%) загинали и 695 (9,74%) ранени.** Видно от данните, в селата при значително по-малък брой ПТП (почти 6 пъти) в сравнение с тези в градовете при почти всяко тринадесето ПТП загива човек, докато в градовете това се случва при всяко двадесет и четвърто ПТП. Отчита се задържане на тенденцията, че по отношение на загиналите последиците от ПТП в селата

са по-тежки от тези в градовете.

Пътните инциденти по пътищата **извън населените места** са със значително по-голяма тежест от тези в населените места – при по-малък брой регистрирани произшествия от тези в населените места – **1954 (34,65%** от всички ПТП), броят на **загиналите** извън населените места е **349 (66,48%)**. Броят на ранените извън населените места обаче е много по-малък от тези в населените – **2785 (39,05%)**.

В населените места при всяко двадесет и първо ПТП загива човек, докато извън населените места това се случва приблизително при всяко шесто ПТП.

На първокласен път са настъпили най-много ПТП – 564 (28,86% от ПТП извън населени места) с най-много загинали – 123 (35,24% от загиналите при ПТП извън населени места), и с най-много ранени – 843 (30,27% от ранените при ПТП извън населени места) (за 2015 г. – 530 ПТП, 126 загинали и 790 ранени). Тежестта е 1 загинал на всяко 5 ПТП (4,59).

На второкласен път са настъпили 438 ПТП (22,42% от загиналите при ПТП извън населени места) с 81 (23,21%) загинали и 663 (23,81%) ранени (за 2015 г. – 388 ПТП, 65 загинали и 557 ранени). Тежестта е 1 загинал на всяко 5 ПТП (5,41).

На общински пътища са настъпили 255 (13,1% от ПТП извън населени места) ПТП с 41 (11,7%) загинали и 325 (11,7%) ранени (за 2015 г. – 221 ПТП, 29 загинали и 291 ранени). Тежестта е 1 загинал на всяко 6 ПТП (5,97).

На автомагистрала са регистрирани 209 ПТП (10,70% от ПТП извън населени места) с 35 (10,03%) загинали и 289 (10,38%) ранени (за 2015 г. – 141 ПТП, 42 загинали и 219 ранени). Тежестта е 1 загинал на всяко 6 ПТП (6,21).

На третокласни пътища са настъпили 483 (24,72%) ПТП с 68 (19,48%) загинали и 661 (23,73 %) ранени (за 2015 г. – 444 ПТП, 70 загинали и 601 ранени). Тежестта е 1 загинал на всяко 7 ПТП (7,10).

През първите девет месеца на 2016 г. настъпилите ПТП по пътищата от първи клас и пътищата от втори клас са с почти еднаква тежест – приблизително при всяко пето ПТП е загивал човек (съответно 4,59 и 5,41).